



Slovenia-seuran tiedote

Joulukuu / 2020



LUETTAVISSA SEURAAVAA:

- **Puheenjohtaja Aira Pellisen tervehdys:** Ensi vuodelle runsas ja monipuolinen ohjelma...
 - **Sirpa Spoljaric:** Slovenian kulttuuriväki ja kansalaisjärjestöt ahdingossa- matkailualaa piristi kotimaan matkailu
 - **Lena Björklund:** Viinimatka peruuntui - slovenialaiset matkailivat myös viinitiloilla
 - **Kiekkomies Kari Savolainen:** Kokemusrikkaat ja ikimuistoiset kokemukset Slovenian valmennuksessa
 - **Kari Klemelä:** Mansardan uudet julkaisut
 - **Drago Jančar:** Kaleeriorjan ilmestymisestä 42 vuotta
 - **Valokuvaaja Ville Juurikkala:** "Talviuintia ja meditointia avannossa"
 - **Lena Björklund:** Lukupiiri jo 4 vuotta ja kokoaa kirjoja jäsenten lainattavaksi
 - **Blaž Bajič ja Sandi Abram** - SENSOTRA-tutkimuksesta kokoomajulkaisu Sloveniassa
 - **Uutisia -News-Slovenia:** Mm. Soca-joen ympäristön tenho ja Rauhan kävely-projekti, Sloveniasta joulukuusi Vatikaaniin
- 



Hyvää LOPPUVUOTTA...

Aira Pellinen

Niin vain kääntyy tämäkin vuosi loppua kohti. Ja minkälainen vuosi tämä onkaan ollut! Sääät ovat olleet poikkeuksellisia. Eteläiseen Suomeen ei juuri lunta tullut, marraskuinen sää tuntui jatkuvan huhtikuulle. Pohjoiseen lunta tuli sitten sitäkin enemmän. Monenlaista myrskyäkin on ollut, Ailaa, Liisaa jne.

Ja sitten tämä korona, joka on palauttanut meidän mieleen sosiaaliset etäisyydet, juuri kun oli opittu halaamaan läheisiä. Mielenkiintoista myös meidän suomalaisten moitittu puhumattomuus yleisissä kulkuvälineissä onkin nyt todettu pelastavaksi tekijäksi, kasvomaskien käytön lisäksi. Käsiiä on opittu pesemään ja käsidesi kuuluu jokapäiväiseen elämään. Osa näistä tavoista on jatkossa meidän normaalia elämää.

Slovenia-Seuran vuosi alkoi **Matkamessuilla** Helsingissä. Saimme runsaasti kävijöitä ja Slovenia matkailumaana kiinnosti todella monia.

Jaoimme esitteitä ennätysmäärän ja osastollamme oli ajoittain ruuhkaa.

Lämpimät kiitokset kaikille osastolla päivystäneille sekä kävijöille!

Helmikuussa näimme Eurooppa-salissa Helsingissä slovenialaisen kirjailija, käsikirjoittaja ja ohjaaja **Miha Mazzinin elokuvan**. Hänethän tapasimme edelliskesänä Lahdessa.

Ja sitten maaliskuussa, kun kevätkokous alkoi olla ajankohtainen, tuli korona ja kaikki pysähtyi. Tuo kevätkokous pidettiin sitten lokakuussa ja samalla myös syyskokous.

Lähes kaiken muun yhteisen toiminnan olemme joutuneet perumaan, tai siirtämään, kuten **Viinimatkan Sloveniaan**. **Kirjapiiri** on kuitenkin syksyn aikana kokoontunut, turvavälit ym. huomioiden.

Vuodelle 2021 on suunniteltu runsas ja monipuolinen ohjelma. Toivotaan, että päästään sitä toteuttamaan, jos korona suo!

Pysytellään terveinä!



*Adventtikranssi ja pyhä Nikolaus.
Kuva: Pavel Rakovec*





SLOVENIAN KULTTUURIVÄKI JA KANSALAI SJÄRJESTÖT AHDINGOSSA- MATKAILUALAA PIRISTI KOTIMAAN MATKAILU

Sirpa Spoljaric

KUULUMISIA SLOVENIASTA MARTINPÄIVÄNÄ 2020

Kulttuurialat koetuksella

Sloveenit ovat kulttuurin suurlukuttajia. Vähän samaan tapaan kuin Suomessa, täälläkin on jokaisella kaupungilla lukuisia vuoden kiertoja, paikallisiin merkkihenkilöihin, paikkoihin tai perinteisiin liittyviä tapahtumia, markkinoita ja festivaaleja. Pienessä Dolenjske Toplicen kunnassakin riittää ohjelmaa. Kaupungintalon alakerrassa, turisti-infon vieressä on näyttely- ja kokoontumistila jota erilaiset harrasteryhmät käyttävät ahkerasti. Siellä järjestetään musiikkitapahtumia, lasten tapahtumia ja kerhoja ja tiedotus- ja esitelmätilaisuuksia. Tilassa on jatkuvasti jokin taidenäyttely.

Koronan vuoksi maan kaikki konserttisalit, teatterit, museot ja muut kulttuurilaitokset olivat kiinni maaliskuusta kesäkuulle ja tämän jälkeen on ollut voimassa erilaisia rajoituksia. Ljubljanan perinteinen kesäfestivaali järjestettiin kuitenkin osittain. Lähes kaikki konsertit pidettiin kaupungin keskustassa Kongresni trglla, johon oli rakennettu esiintymislava ja pieni turvaväli huomioiva katsomo. Torin viereinen puisto oli konsertti-iltoina tupaten täynnä musiikin- nälkäisiä piknik-seurueita. Syksyllä koronan toinen aalto sulki jälleen 24.10. lukien kaikki isot kulttuurilaitokset.

Töiden loppuessa kulttuurityöntekijät ovat joutuneet ahdinkoon ja protestoineet äänekkäästi, sillä heille ei ole tarjolla taloudellista tukea. Muille yksinyrittäjille valtio on tarjonnut pientä apua muun muassa vapauttamalla heidät joistakin veroista ja maksuista pahimpien korona-kuukausien ajaksi.

KOTIMAAN MATKAILU KORVASI TURISTIPULAA

Turismi on monelle sloveenille tärkeä tulonlähde. Slovenian valtio tuki paikallisia majoitusliikkeitä antamalla jokaiselle aikuiselle kansalaiselle 200 euron "setelin" jonka on saanut käyttää



Kulttuuritapahtuma, Brdo pri Kranju. Kuva: Pavel Rakovec





kotimaan yöpymisiin. Matkustusrajoitukset pitivätkin päättyneellä lomakaudella sloveenit kotimaassa.

Sloveenit harrastavat innokkaasti liikuntaa ja etenkin ulkona liikkumista. Muotilaji juuri nyt on maantiepyöräily. Slovenialaiset ovat olleet parhaimmista kaikissa merkittävässä eurooppalaisissa maantiepyöräilykisoissa tänä vuonna. Asiaan kuuluu, että amatööripyöräilijätkin lapsia myöten pukeutuvat kuten aidot kilpapyöräilijät. Maaseudun kapeat ja kiemuraiset maantiet tuovat harrastukseen oman jännityksensä.

METELKOVA

Metelkovan riippumaton kulttuurikeskus sijaitsee aivan Ljubljanan keskustan tuntumassa Rautatieaseman ja Lohikäärmesillan välisellä alueella. Metelkovan naapurissa on useita merkittäviä museoita, mm. Slovenian etnografinen museo, osa kansallismuseota ja nykytaiteen museo. Metelkovassa on taiteilijoiden työhuoneita, kansalaisjärjestöjen toimitiloja, pieniä gallerioita ja näyttelytiloja, lukuisia klubeja ja kahviloita. Alueella järjestetään runsaasti konsertteja ja muita yleisötapahtumia. Metelkovasta on vuosien saatossa tullut suosittu turistikohde.

Metelkovan korttelissa on seitsemän vanhaa kasarmirakennusta. Alue toimi aikoinaan Itävalta-Unkarin armeijan päämajana ja myöhemmin siitä tuli Jugoslavian armeijan päämaja. Jugoslavian armeija jätti kasarmit vuonna 1991, ja samana vuonna Metelkovan verkosto pyysi Ljubljanan kaupungilta lupaa käyttää aluetta ja sen rakennuksia rauhanomaiseen ja luovaan toimintaan. Metelkovan verkostoon kuuluu yli 200 järjestöä ja organisaatiota, erilaisia vaihtoehtoliikkeitä, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjä. Kaupunki antoi luvan alueen käyttöön, mutta ei millään tavoin tukenut Metelkovan säilyttämistä ja vuodesta 1995 aluetta onkin pidetty laittomasti vallattuna autonomisena alueena. Metelkovan verkosto ja Metelkova ovat toimineet monien vähemmistöjen tukena.

2000-luvulla Metelkovan toiminta on laajentunut ja mukaan on tullut uusia järjestöjä, jopa Unesco. Tämä ei ole auttanut Metelkovaa saavuttamaan sen tavoittelemaa laillista asemaa. Alueen on kuitenkin myönnetty olevan osa kansallista kulttuuriperintöä.

Keväällä 2020 Slovenian hallitus kavensi huomattavasti erilaisten kansalaisjärjestöjen vaikutusmahdollisuuksia ja ilmoitti, että kansalaisjärjestöjä ei jatkossa hyväksytä lausunnonantajiksi julkisissa rakennus- ym. hankkeissa. Luonnonsuojelu- ym. kansalaisjärjestöjen valitusten katsotaan hidastavan isojen hankkeiden etenemistä.

Syksyllä 2020 Slovenian kulttuuriministeriö päätti peruskorjata yhden Metelkovan huonokuntoisista rakennuksista omaan käyttöönsä. Hanke aiotaan toteuttaa vuoden 2023 valtion budjetista, mutta rakennus n:o 6 on määrätty tyhjennettäväksi jo vuoden 2021 alussa. Rakennuksessa sijaitsevat organisaatiot ovat jäämässä vaille toimitiloja. Rakennuksessa ovat toimineet mm. Lakiasian tiedotuskeskus, Rauhaninstituutti, Kulttuurin ja koulutuksen instituutti Maska, Tanssiteatteri Ljubljana, Kulttuuri- ja taidejärjestö SKUC, Nastenkaupunki,





Laibach-kollektiivi sekä Nykyaiteen keskus SCCA. Järjestöt ovat ilmoittaneet valtiolle, että eivät aio jättää rakennusta.

USKONPUHDISTUKSEN MUISTOPÄIVÄ

Sloveniassa vietettiin uskonpuhdistuksen päivää 31.10. Päivä on kansallinen vapaapäivä. Lutherilaisen uskonpuhdistuksen merkkihenkilö Sloveniassa oli Primos Trubar (1508-1586). Häntä pidetään myös sloveenin kielen luoja. Trubar syntyi Rasicen kylässä nykyisessä Sloveniassa. Alue kuului 1500-luvulla Habsburgeille.

Trubar kävi koulua alkuun Rijekassa ja opiskeli tämän jälkeen Salzburgissa. Opintojen jälkeen Trubar siirtyi Triesten roomalaiskatolisen piispan alaisuuteen. Triestessä Trubar tutustui muun muassa hollantilaiseen humanistiin Erasmus Rotterdamilaiseen.

Triesten piispa lähetti Trubarin papiksi pieneen Loka pri Zidanem Mostun kylään vuonna 1527. Seuraavana vuonna Trubar kirjoittautui opiskelemaan Wienin yliopistoon. Trubar jätti kuitenkin opintonsa kesken ja palasi Sloveniaan. Hän asui Ljubljanaassa nykyisen kaupungin vanhimmassa osassa. Trubar piti Ljubljanaa sloveenien pääkaupunkina sen keskeisen sijainnin ja siellä puhutun kielen vuoksi. Ljubljanalaiset puhuivat jo tuolloin yleisesti sloveenia. Sloveenin kieltä käytettiin tuohon aikaan pääasiassa vain maaseudulla ja paikallisia murteita oli runsaasti. Trubar muokkasi Ljubljanaassa puhutusta murteesta sloveenin kielen perustan ja käytti tätä kieltä puheissaan ja kirjoituksissaan. Tästä seurasi, että Ljubljanaassa asuneet protestanttisaarnaajat ryhtyivät yleisesti käyttämään sloveenin kieltä.

Hiljalleen Trubar samastui entistä enemmän protestantteihin ja hänet karkotettiin roomalaiskatolisesta Ljubljanaasta 1547. Trubar työskenteli tämän jälkeen protestanttisaarnaajana Rothenburgissa nykyisessä Baijerissa, missä hän kirjoitti kaksi ensimmäistä sloveenin kielistä kirjaa, Katekismuksen ja Aapisen, jotka painettiin vuonna 1550.

Trubar kirjoitti kaikkiaan 22 kirjaa sloveenin kielellä ja kaksi saksan kielellä. Hän käänsi osia Raamatusta sloveeniksi, mm. Matteuksen evankeliumin ja osia Uudesta testamentista. Trubar on haudattu nykyiseen Saksaan, Tübingenin kaupunkiin.



Skofja Loka. Kuva: Pavel Rakovec





VIINIMATKA PERUUNTUI – SLOVENIALAISET MATKAILIVAT MYÖS VIINITILOILLA

Lena Björklund

SLOVENIALAISET HERKUTTELIVAT, ULKOMAALAISET JÄIVÄT KOTEIHINSA

Joukko Sloveniasta ja slovenialaisista viineistä kiinnostuneita oli taas syyskuussa lähdössä reissuun, mutta aie tyssäsi jo alkukesällä. Finnair ilmoitti lopettavansa – väliaikaisesti – lennot Ljubljanaan ja aloittavansa ne uudelleen aikaisintaan huhtikuussa 2021.

Ilman tuotakin ilmoitusta aie olisi tyssännyt. Kukaan ei voinut tietää millaisia koronalukuja syyskuussa mitattaisiin Suomessa tai Sloveniassa. Kohonneita, tiedämme nyt.

AIKOJEN OUTOUS YHDISTI

Itse lähdin, tai minut kuskattiin, Loviisan ulkosaaristoon mökille kesäkuussa kolmeksi viikoksi. Muualla en liikkunut kuin metsässä ja kävelemässä. Kausaus mahdollisti ruoka-aineiden yms. mukaan ottamisen kolmeksi viikoksi. Elämä tuntui taas normaalilta.

Nettiyhteydet toimivat ja lähetin heti juhannuksen jälkeen sähköpostia kaikille viinitiloille, jonne olimme olleet menossa. Kerroin, että tulemme vasta ensi vuonna.

Halusin sähköpostiin elämänmyönteisyyttä, joten kerroin mistä sen lähetin ja että aurinkoisissa paikoissa metsän reunamilla mustikat olivat jo punaisia ja kypsiä varmaan jo viikon kuluessa. Silloin leipoisin mustikkapiirakan.

Kerroin Suomen koronakeväästä, annoin lukuja tartunnoista ja kuolleista. Kerroin myös, että itse voin hyvin ja niin myös lapseni ja heidän perheensä. Ja että aion olla koronan ulottumattomissa mökilläni kolme viikkoa. Ja että metsämansikat ovat jo kypsyneet ja olen syönyt niitä.

Olen huomannut, että kaukanakin asuvat ihmiset pitävät siitä, että he eivät saa vain steriiliä sähköpostia vaan myös mahdollisuuden hiukan tutustua lähettäjän fiiliksiin ja elämäntapoihin.

Yleensä mukavat asiat ovat meille kaikille aika samoja. Kuka nyt ei ymmärtäisi kesän ensimmäisen marjapiirakan arvoa, vaikka marja voi olla eri.

Viinitila Ferdinandin Jasmina Četrlič vastasikin viehättävästi:

I am happy to hear that you and your family are ok. I believe that you stay in a beautiful place. It is very important in this strange period feeling safe and calm. Being in nature is the best.

We are at home too, we have now really a lot of work. We are building a new winery, so next time you will come we will be already there. I am looking forward to it.

Take care, I wish you and your family all the best! Keep in touch.





SLOVENIASSAKIN ELÄMÄ PYSÄHTYI KEVÄÄLLÄ

Florjana Krapez Vina Krapezista vastasi lyhyemmin, mutta kertoi, että hekin voivat hyvin, ei koronaa siis. Ja että tapaamme vuoden kuluttua.

Sama tyyli oli Korenik&Moskonin Tina Kotrlella ja Samo Premrnillä Pasji repistä.

Ilmoitin tulemisen siirtymisen myös niille ravintoloille, minne olimme menossa syömään.

Gostilna pri Mostu on vanha suosikkini 2000-luvulta. Kävin siellä Udinesta Italian puolelta syömässä taimenta ystävien kanssa, kun asuin ja opiskelin Udinessa.

Paikan omistaja Renata Mugerli ymmärsi siirtämisen hyvin. Hän oli joutunut pitämään ravintolansa suljettuna maaliskuun puolivälistä toukokuun 20. päivään saakka. Ei siksi, että Goriska Brdassa, missä ravintola sijaitsee, olisi ollut paljon koronaa. Siellä ei ollut sitä ollenkaan, mutta sielläkin ihmiset linnoittautuivat keväällä koteihinsa. Eivät käyneet ulkona syömässä.

Tilanne oli Mugerlille taloudellisesti vaikea. Mitään tuloja ei ollut, mutta laskut oli silti maksettava. Mutta siitä selvittiin. Valtio auttoi hiukan ja nyt olemme taas avaamassa ravintolan, hän totesi.

Oli juhannuksen jälkeinen viikko. Ihmisiä liikkui taas, yllättävän paljon.

"Olemme taas onnellisia!" Mugerli iloitsi. Ja toivotti meidät lämpimästi tervetulleiksi vuonna 2021.



SLOVENIALAISIA ITALIALAISTEN SIJAAN

Meidän piti reissun yhtenä päivänä syödä myös Kabaj Morelissa, joka on samalla alueella, mutta lähempänä Italian rajaa. Sinnekin laitoin tiedon tulemisen siirrosta. Mitään vastausta ei kuulunut. Hiukan sitä ihmettelin, sillä tunnen paikan ihmiset jo vuodesta 2011, kun pienen porukan kanssa majoituimme sinne. Heidän viihtyisässä rakennuksessaan on kuusi kaunista huonetta, joihin voi majoittua. Ja hyvä ravintola.





Paikan nimeen liittyy rakkaustarina:

Olipa kerran nuori mies ja nuori nainen, Jean Morel ja Katja Kabaj. Katjan vanhemmilla oli viinitarhoja paitsi Jugoslavian Sloveniassa, myös hehtaari Italian puolella. Se ei ollut harvinaista. Ja kaikilla, joilla oli tämä tilanne oli kulkulupa ylittää raja.

Kerran Katja sitten meni Italian puolelle muttei viinitarhaan, vaan monikansalliseen nuorten tapaamiseen. Siellä nämä kaksi tapasivat, rakastuivat ja sen seurauksena avioituivat. Ranskasta tullut Jean ja ihan Italian rajan tuntumassa nuoren ikänsä elänyt slovenialainen Katja, jonka vanhemmat möivät viinitarhansa rypäleet osuuskuntaan, niin kuin muutkin viinitarhurit siihen aikaan. Osuuskunta teki viinin.

Slovenian itsenäistyminen toi nuorelle parille valtavan haasteen. He joutuivat ideoimaan ja investoimaan kaiken sen, minkä oma viinituotanto edellyttää: viinintekovälineet puristimeen, tynnyreineen, pullotuslaitteineen, varastoineen. Viininteon osaamisen.

Jean sanoikin 2011, että elämä oli ennen tavallaan helpompaa: kun rypäleet möi osuuskunnalle, saiti ikään kuin kuukausipalkan. Lisäksi saattoi myydä suoraan toreilla kaikki omat hedelmät ja vihannekset.

Ei hän tuota aikaa kaivannut takaisin, totesi vaan.

Katjalta sain vihdoinkin 3. lokakuuta vastauksen! Hän pahoitteli, ettei ollut aiemmin vastannut, mutta kun oli ollut niin kreisi vuosi. Kabaj Morel oli täyttynyt slovenialaisista! Aiemmin siellä kävi paljon turisteja, vaikkapa italialaisia, ei niinkään oman maan kansalaisia. Ja kun slovenialaiset lähtivät, alkoi puuhakas sadonkorjuu. Mutta olemme lämpimästi tervetulleita vuonna 2021, Katja vakuutti!



Kuvat: Pavel Rakovec





KOKEMUSRIKKAAT JA IKIMUISTOISET KOKEMUKSET SLOVENIAN VALMENNUKSESSA

Kari Savolainen

HYPPY TUNTEMATTOMAAN – BLEDISTÄ KAIKKI ALKOI

Elämässä kaikki on enemmän tai vähemmän sattuman kauppaa. Suomessa järjestettiin vuonna 1997 jääkiekon maailmanmestaruuskilpailut. Kisojen aikana järjestettyyn valmentajaseminaariin oli saapunut myös valmentaja Pavle Kavcic Sloveniasta. Hän oli keskustellut Suomen Jääkiekkoliitossa työskennelleen ystäväni Jyrki Vähätalon kanssa mahdollisuudesta saada suomalainen valmentaja Sloveniaan valmentamaan seurajoukkue Sportina Blediä. Jyrkin oma valmentajakokemus ei ollut riittävä tehtävään, joten hän vinkkasi asiasta minulle. Siitä lähti toistaiseksi 23 vuotta kestänyt siteeni Sloveniaan.

Hyppäsin sokkona tuntemattomaan. En tiennyt Sloveniasta mitään. Balkanin sodan tapahtumat olivat tuolloin lähihistoriaa, johon tutustuin YLEn hienon dokumentin kautta. Lähtö arvelutti, mutta samalla kiehtoi. Heinäkuun lopulla 1997 löysin itseni Bledin kuvankauniin kaupungin rannalta, asumassa hotelli Toplicen idyllisessä kattohuoneessa. Luonnon kauneus lumosi, vieraanvaraisuus ja suomalaista valmentajaa kohtaan osoitettu huomio hiveli mieltä. Kaikki uusi kiehtoi ja tuntui hyvältä. Minua kohdeltiin kuin valtiovierasta, syötettiin ja juotettiin ja vietiin paikasta toiseen katsomaan nähtävyyksiä. Sloveenit olivat selvästi ylpeitä maastaan ja sen kauneudesta.

TITON MAISEMISSA

Olin ymmärtääkseni ensimmäinen länsimaalainen jääkiekkovalmentaja maassa, jonka juuret entiseen Jugoslaviaan ja presidentti Titon aikaan olivat edelleen näkyvissä. Hänen kesäasuntonsa muuten sijaitsi juuri Bled-järven rannalla ja on pystyssä edelleen. Valmentajan pesti oli minullekin ensimmäinen ulkomailla. Naiivina ja kokemattomana yritin siirtää suomalaista tehokkuutta ja jääkiekkotietoutta pelaajiin, jotka silmät pyöreinä ihmettelivät metodejani. Joukkueeseeni kuuluivat pelaajina mm. Nik Zupancic, Dejan Kontrec ja Matjaz Kopitar, joista kaikista tuli myöhemmin läheisiä perheystäviäni ja luottomiehiäni. Katsomossa isänsä pelejä olivat aina aseuraamassa myös tuolloin kymmen vuotias Anze ja hieman nuorempi veljensä Gasper Kopitar. Kausi alkoi yskähdellen, organisaatio joukkueen takana ei ollutkaan niin



Kuva harjoituksista piirtässä harjoitetta fläppitaululle Korean olympialaisissa ja kuva lapsenlapsista, jotka toivottavat Papalle ja joukkueelle onnea Koreaan. (Kuvat: Kari Savolainen)





hieno ja tehokas, kuin alussa annettiin ymmärtää. Mailoista, jäävuoroista ym. oli aina pulaa, joten valmentajan tuli soveltaa ja säveltää aika lailla siihen mihin oli Suomessa tottunut.

Syntyi kuitenkin hieno suhde pelaajiin. He kunnioittivat minua suomalaisena jääkiekkoammattilaisena ja minä yritin kohdella heitä yksilöinä. Selvästi seikka, johon eivät olleet tottuneet. Heidän mielipidettään ei oltu aiemmin juuri kyselty eikä valmentajan tekemisiä perusteltu. Maassa paljon vaikuttaneiden venäläisvalmentajien autoritääriäinen toimintatapa näkyi. Kilpailullisesti menestyimme odotettua paremmin mikä lisäsi luottamusta. Pelasimme sarjaa, jossa oli mukana joukkueita Itävaltasta ja Sloveniasta. Minulle selvisi nopeasti, että Slovenian jääkiekko oli kehittynyt kahden suurseuran Ljubljanan ja Jesenicen väliseksiittelölksi. Bledin joukkueelle oli varattu statistin osa. Kaikki sujui haastavissa olosuhteissa aina syyskuuhun asti mukavasti. Sitten alkoivat seuran talousresurssit sakata ja palkan maksu pelaajille ja valmentajille tyrehtyä. Yksinäisyys vieraassa kulttuurissa kaukana kotoa alkoi ahdistaa, kun toimeentulo alkoi olla epävarmaa. Sanouduin irti valmennussuhteesta joulukuun alussa, kun palkanmaksu oli tyrehtynyt kokonaan. Perheen elättäjän piti pakata matkalaukku ja palata kotiin. Ajattelin, että Slovenia on nyt nähty ja tänne en enää koskaan palaa.

SLOVENIA TUTUKSI

Tämän ensimmäisen Slovenia-jaksoni aikana tutustuin paljon maan nähtävyyksiin ja kulttuuriin. Kiersin Portorozin, Postoinan luolat, Lipican hevosalueen, Bohinjin alueen, Pokoljukkan, Kranjska Goran ym. Vaikutuksen teki maan monipuolisuus, luonnon läsnäolo ja siisteys. Lisäksi vaikutuksen teki ja tekee edelleen erityisesti lasten ja nuorten kohteliaisuus ja kurinalaisuus. Ehkä ulkomaalaisena sain erityiskohtelua, en tiedä. Oli hauskaa ja mielenkiintoista nähdä, kuinka usein jopa kolme-neljäkin sukupolvea asui samassa talossa. Meillä sitä ei enää näe.

Asuin Bledin keikkani aikana monessa paikallisessa hotellissa ja lopulta myös Zasip-nimisessä pienessä kylässä Bledinkaupungin kyljessä erään perheen ulkorakennukseen rakennetussa ”yksiössä”. Hevonen ja kanat herättelivät seinän takana aamulla ja usein minulle tarjottiin perheen isäidin, maman, maistuvaa omenapiirakkaa.

MAAJOUKKUEEN PÄÄVALMENTAJAKSI 2003

Olin mökillä kesällä 2003, kun puhelin soi. Toimin tuolloin Suomen Jääkiekkoliiton valmennuspäällikkönä. Kävi kutsu Slovenian jääkiekkomaajoukkueen päävalmentajaksi. Sain silloiselta liiton puheenjohtajalta Kalervo Kummolalta luvan hoitaa sivutöinäni myös Slovenian pestiä. Se tarkoitti reissaamista aina viikon kestäviin maajoukkuetapahtumiin 4-5 kertaa vuodessa ja keväällä MM-kisat päälle. Halusin apuvalmentajakseni uransa päättäneen Matjaz Kopitarin, johon olin oppinut ihmisenä luottamaan viiden vuoden takaisen Bled-valmennuskeikan aikana.

Ensimmäisen kauden päätteeksi nousimme Gdanskissa Puolassa sarjaporrasta ylemmäksi MM-kisojen A-sarjaan ja jälkimmäisellä kaudella onnistuimme historiallisesti pitämään ylim-





män sarjatasen paikkamme. A-sarjan kisat pelattiin Innsbruckissa Itävallassa ja viimeisessä pelissä voitimme kotijoukkueen ensimmäistä kertaa. Se oli sloveeneille iso asia, sillä naapurussuhde Itävaltaan vastaa meidän Suomi-Ruotsi asetelmaamme. Valitsimme joukkueeseen tuolloin vasta 17-vuotiaan Anze Kopitarin, josta tuli sittemmin yksi maailman kovimman jääkiekkosarjan, NHL:n, arvostetuimmista pelaajista. Ura jatkuu edelleen.

TUNTEIDEN VUORISTORATAA

Olen urallani ollut kymmenissä sekä nuorten, että miesten eri maailmanmestaruuskisoissa eri puolilla maailmaa. Innsbruckin kisat 2005 keväällä ovat jääneet mieleeni elämän kiertokulun muistona. Toukokuussa pidettyjen kisojen aikana rakas isoäitini nukkui pois saavutettuaan kunnioitettavan 100 vuoden iän. Innsbruckissa oli tyttäreni Sari kannustamassa isäänsä ja Slovenian joukkuetta paikan päällä kantaen kohdussaan uuden sukupolven edustajaa, lokuussa 2005 syntynyttä ensimmäistä lastenlastamme.

Noita kahta vuotta kuvasi Slovenian jääkiekkoliiton jatkuva taistelu toimintaedellytyksistä. Pelaajat ja valmentajat joutuivat taistelemaan sovittujen korvaustensa puolesta ja minä olin siinä sovittelijana pelaajien ja liiton presidentin välissä. Tehtäviin kuului paljon asioita, joihin valmentajan Suomessa ei tarvitse puuttua. Noihin vuosiin mahtui myös maaotteluturnauksia eksoottisissakin paikoissa Italian Dolomiitti-vuoristossa ja Ranskan pienissä alppikylissä. Bussilla ajeltiin vuoristoteitä, joissa suomalaisen oli pakko pistää silmät kiinni muiden naureskellessa.

Vakavin episodi tapahtui kuitenkin ensimmäisen turnausviikon alkajaisiksi, kun saavuin Ljubljanaan. Olin hotelli Lev`in aulabaarissa iltapalalla, kun baariin syöksyi mies ja ampui käsiaseella sohvalle istuneen miehen. Vitsit olivat vähissä ja pitkien silminnäkijäkuulustelujen jälkeen ei oikein uni tullut silmään. Onneksi seuraavana päivänä lähdimme bussilla Italiaan turnaukseen, joten ei tarvinnut jäädä siihen hotelliin. Minulle toki selvisi, että tapaus oli ainutlaatuinen Sloveniassa ja osoittautui myöhemmin Montenegron mafian välienselvittelyksi. En tiedä saatiinko tekijää koskaan kiinni. Asiasta olin myöhemmin myös Slovenian oikeudessa silminnäkijän roolissa.

Maajoukkueen kanssa liikkuessani eri maissa tuli myös Slovenian kansallislaulu tutuksi. Se soitettiin aina voitettun ottelun jälkeen ja meidän onneksemme - aika usein. Pystyn sen edelleen hyräilemään lämpimien muistojen kera. Opin pitämään todella paljon slovenialaisesta musiikista. Siinä on toki paljon vaikutteita mm. Bosniasta ja muista Balkanin maista. Tähän liittyy myös hieman huvittava piirre. Siinä missä useimpien joukkueiden maalilaulu (kappale, joka soitetaan syntyneen maalin jälkeen) on jotain rokkia tms., Slovenian maalilaulu on Ansambel Bratov – kuuluisa paikallinen puhallinorkesterin kappale. Se biisi tuo aina hymyn huulille.

Maajoukkueen kannatusjoukkoja, pientä ja pippurista fanijoukkoa muistelen myös lämmöllä. Se osasi ottaa katsomon haltuun soittimiensa ja äänekkään kannustuksen avulla. Ja antoi energiaa meille kaukaloon ja vaihtoaitioon. Toisen visiittini Sloveniaan kesti siis kaksi vuotta





osa-aika työnä. Kahden työn tekeminen oli raskasta matkustamisineen. Päätin siis jälleen, että nyt saa Slovenia riittää.



Kari Sochin kisamaskottien kanssa.

OLYMPIALAISET - UNELMIEN TÄYTTYMYS 2014

Matjaz Kopitarin tultua valituksi maajoukkueen päävalmentajaksi kaudella 2010-2011 hän lähestyi minua ja pyysi maajoukkuetapahtumiin itselleen tukihenkilöksi – mentoriksi. Tartuin tarjoukseen ja siinä kuluikin sitten useampi pelikausi sisältäen useammat maailmanmestaruuskisat ja myös Sochin olympialaiset Venäjällä. Olin mukana olympiakarsinnoissa Tanskassa todistamassa pääsyä maan historian ensimmäisiin varsinaisiin talviolympialaisiin. Ratkaisevan voitto-ottelun jälkeen kotijoukkue Tanskaa vastaan purkautui kansallistunne ennen kokemattomalla tavalla. Useat pelaajat itkivät avoimesti jäällä ja ilo oli sanoin kuvaamaton. Pieni kansakunta pelaajineen oli saavuttanut altavastajaan asemassa jotain suurta. Jokaisen urheilijan ja valmentajan täyttymys uralleen on osallistua olympialaisiin. Sinne on nykyään todella kova karsinta ja kunnia lankeaa entistä harvempien kohdalle.

Paluumatka Sochista Ljubljanaan Slovenian koko kisajoukkueen charter-koneella oli ikimuis-toinen. Eri lajien urheilijat olivat matkalla kotiin pitkien ja raskaiden, mutta onnistuneiden kisojen jälkeen. Suomalaiselle oli hieman outoa se iloisuus ja riehakkuus mitä koneessa koin. Laulettiin, jopa tanssittiin ja valvottiin koko tuntien kestänyt matka. Virvokkeita nautittiin vain nimeksi, joten juhlat olivat aidot ja tunteikkaat. Ljubljanan lentokentällä oli vastassa keskellä yötä satamäärin faneja. Haitari soi, torvet pauhasivat ja hauskaa riitti. Itse siirryin terminaalista toiseen, nukuin pari tuntia lentoaseman aulan penkillä ja jatkoin aamulla Frankfurtin kautta kohti Helsinkiä.

Kun Kopitar päätti tuolloin usean vuoden pestinsä päävalmentajana 2015, ajattelin, että eikö-hän se viimeinkin tässä sitten ollut minun Slovenia juttuni.





Historiallinen Jan Mursakin tekemä voittomaali Korean olympialaisissa USA:n verkkoon

Kari vaihtoaitiossa Innsbruckin kisoissa 2005 (Kopitar ym. kuvassa) Kuvat: Kari Savolainen.



MIRNO, MIRNO - TOISET OLYMPIALAISET 2018

Kesällä 2017 istuin lentokoneessa matkalla Brnikin lentokentälle – taas kerran. Laskeskelin mielessäni laskeutuneeni tälle jo tutuksi tulleen kentälle noin 50 kertaa, jos riittääkään. Olin saanut kutsun Slovenian maajoukkueen päävalmentajaksi Etelä-Koreassa helmikuussa 2018 järjestettäviin talviolympialaisiin. Se oli kutsu, josta ei voinut kieltäytyä. Kaikkien valmentajien unelma – johtaa joukkuetta olympialaisissa päävalmentaja, oli edessä. Kyseinen kunnia on käsittääkseni onnistunut vain kolmelle muulle suomalaiselle jääkiekkovalmentajalle. Olin hyvin ylpeä, että sain sen tehdä nimenomaan Slovenian joukkueessa, olihan takana pitkä ja muistorikas yhteistyö ja tunsin olevani erityisasemassa.





Sain puhuttua apurikseni myös Risto Dufvan, jonka kanssa minulla on pitkä yhteinen valmennushistoria. Riston läsnäololla oli minuun rauhoittava vaikutus. Hänen tunnuslauseensa, ja ainoa lause, jonka opetteli kisareissun aikana, oli ”Mirno, mirno, brez panike” Eli suomennettuna ”Rauha, rauha, ei mitään paniikkia”. Tätä hän toisteli sekä pelaajille, että meille muille valmentajillekin.

Sain siis mahdollisuuden kokea valmentajaurani täyttymyksen ja vielä yhdessä parhaan valmentajatoverini kanssa. Matkasta tuli sekä kilpailullisesti, että kokemuksellisesti menestys ja valmentajaurani kruunu. Päätin, että tähän on hyvä lopettaa – ainakin Slovenian kiertolaisena tämä nyt riittää. Ja riittikin, ainakin vuodeksi.

VIIMEINEN RUTISTUS?

Slovenian jääkiekkoliiton toimitusjohtaja Dejan Kontrec (entinen pelaaja joukkueestani Bledissä ja maajoukkueessa) otti taas kerran yhteyttä vuosi sitten kesällä 2019. Ja taas ukkoa vietiin. Tällä kertaa tehtävänä auttaa häntä Slovenian jääkiekon kehitystyössä mentoroimalla nuorisomaajoukkuevalmentajia ja miesten maajoukkueen päävalmentajaa Matjaz Kopitaria. Taas kerran. Ystävyyssuhde Matjakseen, Kopitarin perheeseen ja Dejaniin oli ratkaisevassa osassa päätöstä. Viime kausi sujui helmikuuhun asti hyvin. Vietin pidempiä jaksoja syksyllä ja talvella Ljubljanaassa ja pääsin nauttimaan joulukuun eläköitymisen myötä myös hetken ”yhden työn” tekemisestä Sloveniassa. Korona pilasi sitten kaikki suunnitelmat kevään omista kotikisoista Ljubljanaassa ja muutkin kehityshankkeet. Kausi loppui kesken ja sopimuksemme purettiin hyvässä yhteisymmärryksessä. Joku vitsailikin, että tarvittiin kansainvälinen pandemia, ennen kuin saatiin Savolainen pysymään pois Sloveniasta.

Kesällä sitten kuitenkin HK SZ Olimpija Ljubljanaasta otti yhteyttä ja halusi minut vaikka etätyöläisenäkin mentoroimaan valmentajiaan. Samaan pakettiin kuuluu koko seuran toiminnan linjaaminen ja toiminnan arviointi. Siellä tiellä ollaan.

Olen monesti miettinyt sattuman kautta alkanutta suhdettani Sloveniaan ja sloveeneihin. Toiminta siellä ei aina ole ollut herkkua sisältäen paljon vastoinkäymisiä ja pettymyksiäkin. Kerta toisensa jälkeen olen kuitenkin sinne palannut. Vaakalaudassa ovat sittenkin painaneet enemmän positiiviset tapahtumat, syntyneet ystävyyssuhteet, halu ammatillisten haasteiden voittamiseen ja kaiketi myös seikkailunhalu. Minulle on tarjoutunut suomalaisena ainutlaatuinen mahdollisuus olla osa slovenialaista urheiluhistoriaa. Tutustua maahan, josta on tullut omalla tavallaan rakas toinen kotimaa. Olen saanut tutustua ihmisiin, joiden luonne ja elämäntapa poikkeaa merkittävästi omastamme. Näitä kokemuksia ei pysty ostamaan kaupasta ja niiden olemassaoloa on monesti joutunut suomalaisille kollegoille selittelemään. Päiväkään en vaihtaisi pois. Ja eiköhän se pandemiakin hoideta vielä pois niin päästään taas...





MANSARDAN UUDET JULKAISUT

Kari Klemelä

MANSARDA 2005-2020

Neljännesvuosisadan kuluessa olen suomentanut viideltäkymmeneltä slovenialaiselta ja viideltätoista muulta entisen Jugoslavian alueen kirjailijalta ja julkaissut heiltä 30 teosta, joista 20 Mansardassa. Sloveenista olen suomentanut 17 teosta. Muilta on ilmestynyt lyhyempiä tekstejä lehdissä.

Seuraavat teokset olen suomentanut kunnianosoituksena itselleni läheisille kirjailijoille. Albahari ilmestyi elokuussa ja Jančar ja Kosovel ilmestyvät joulukuussa. Kaikki kolme teosta voi tilata yhteishintaan 44 €, ilman postimaksua, os. kustannus@mansarda.fi. 1-2 kirjan tilaukseen lisätään postimaksu 4,90 tai 5,90 €.

Srečko Kosovel: Punainen raketti. Valitut runot. 144 s. 15 €

Srečko Kosovel (1904-1926) eli vain 22-vuotiaaksi. Hän kirjoitti tuhatkunta runoa, mutta julkaisi vähän. Vuonna 1908 perhe muutti Tomajhin, ja siellä Srečko kävi samaa koulua, jossa Anton-isä työskenteli opettajana. Vuodesta 1916 hän kävi Ljubljanassa reaalikoulua ja alkoi 1922 opiskella Ljubljanan yliopistossa. Musikologi Tomaž Faganel on kertonut minulle, että sukulaispoika olisi halunnut majoittua hänen isovanhempiansa luokse, mutta seitsenhenkisellä perheellä oli vain kaksi huonetta.

Ensimmäinen kokoomateos Kosovelin runoja ilmestyi 1927 hänen kuolemansa vuosipäivänä. Myöhemmin kirjallisesta jäämistöstä on toimitettu useita julkaisuja ja Kosovelista on tullut tunnustettu klassikko, joka on nostettu italialaisten futuristien ja venäläisten konstruktivistien rinnalle. Jugoslaviassa hänet esiteltiin usein sosialismin ja vallankumouksen airueena. Myöhemminkin alkuaikojen lyyriset ja melankoliset runot ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Kosovel ei silti koskaan luopunut impressionistisesta lyriikasta. Hänen runoutensa on kaksitasoista ja liikkuu avantgarden ja traditionalismin välissä, kollektiivisen sitoutuneisuuden ja minän (itsen) välillä. Dadaistiakin hänessä oli.

Kokoelmaan Punainen raketti olen valinnut runoja kailta kausilta, jos kausista voi puhua vain nelisen vuotta jatkuneen luomistyön yhteydessä. Varhaisissa runoissa on pääosassa Karstin seutu: viinitarhat, linnut, aurinko, kuutamo. Keskeinen teema on myös kuolema. Ekspressionistisissa runoissa hän käsittelee visionäärisiä yhteiskunnallisia ja uskonnollisia teemoja, henkilökohtaista ja kollektiivista apokalypsia, syyllisyydestä vapautumista ja uudenlaisen eetoksen luomista. Aikakauden tapaan hän ihailee teknistä edistystä ja nopeutta.

Tarkoitukseni oli suomentaa Punainen raketti Kosovelia tuntevan, Tomajssa asuvan kirjailijan Josip (Pepi) Ostin



Graafinen suunnittelu: Ida Guev. Kuva: Kari Klemelä





kanssa, mutta hänen sairautensa esti. Olen omistanut teoksen Josipille kiitokseksi pitkästä ystävydestämme ja kiinnostavista keskusteluistamme.

Drago Jančar: Kaleeriorja. 312 s. 18 €

Mariborissa 1948 syntynyt Drago Jančar on Slovenian kansainvälisesti tunnetuin kirjailija, jonka romaani *Sinä yönä näin hänet* sai Suomessa hienon vastaanoton. ”Romaania on helppo kutsua todelliseksi käännöskirjalliseksi löydöksi, jollaiseen harvemmin törmää isojen kustantamojen varman päälle pelaavilla julkaisulistoilla.” (Tommi Aitio, SSS 14.1.2016.) Jančar osallistui Lahden kirjailijakokoukseen 2015 ja oli myös Slovenia-seuran vieraana. Suomeksi häneltä on julkaistu lisäksi kaksi kirjoitusta Kanavassa 2002 sekä laaja novelli ”Joycen oppilas” Parnassossa 2012.

Jančar julkaisi ensimmäiset teoksensa 1970-luvun alussa. 1982 hän oli perustamassa Nova revija -lehteä, jolla oli merkittävä osuus Slovenian itsenäistymispyrkimyksissä. 1987–91 Jančar oli Slovenian PEN:in puheenjohtaja.

Titon kaudella vuonna 1974 Jančar tuomittiin valtiolle vihamielisen propagandan levittämisestä vuodeksi vankeuteen, mutta hänet vapautettiin kolmen kuukauden jälkeen. Kyse oli kirjasta *V Rogu ležimo pobiti* (Makaamme tapettuina Rogissa), jonka hän toi Itävallasta ja lainasi ystävilleen. Teoksessa silminnäkijä kertoo Titon toukokuussa 1945 toimeenpanemasta lähes kahdenkymmentuhannen vastustajansa teloituksesta Kočevski Rogissa. Titon joukkomurhat ovat yhä tabu jugonostalgikkojen keskuudessa.

Vapautumisensa jälkeen Jančar lähetettiin sotapalvelukseen Serbiaan, jossa hän joutui tuomion takia järjestelmällisen simputuksen kohteeksi. *Kaleeriorjaa* (Galjot, 1978) hän alkoi kirjoittaa näiden kokemusten jälkeen.

Romaanissa Itävallan Steiermarkin sloveenialueelle saapuu 1600-luvulla outo kulkija. Vähi-tellen paljastuu, että hän on oppinut ja monitaitoinen Johann Ott Neissen ruhtinaskunnasta ja että haluaa aloittaa täällä uuden elämän. Teos on pikareskiromaani muukalaisesta, joka joutuu toisenlaisuutensa takia jatkuvasti taikauskoisen kansan, ahdasmielisen kirkon ja epäluuloisten vallanpitäjien epäilyjen ja väkivallan kohteeksi. Hän on antisankari ja Josef K:n hengenheimolainen ja sotkeutuu tahtomattaan tapahtumiin, jotka pakottavat hänet pakene-maan aina uudelleen.

Ott joutuu vaarallisiin koettelemuksiin tavatessaan kauppiaita, talonpoikia, kulkureita, pyhiin-vaeltajia, kerettiläisiä ja prostituoituja. Lopulta hän suuntaa Adrianmeren rannikolle Venetsi-an tasavaltaan mutta päättyy kaleeriin. Ottia ajaa kuitenkin sinnikäs hengissä selviytymisen halu. Hän on päättänyt palata kotiin.

Aikakautta leimaavat inkvisitio, noita-oikeudenkäynnit ja rutto karanteeneineen ja liikkumis-rajoituksineen. Teoksen ranskannoksen ilmestyminen alkukesästä 2020 herätti koronan takia huomiota oudolla ajankohtaisuudellaan. Moni voisi ehkä myös väittää, että inkvisitiota vastaa omana aikanamme ”poliittinen korrektius”, jonka loukkaajia voidaan ilmiäntä ja tuomita tarkemmin määrittelemättömästä ”vihapuheesta”.

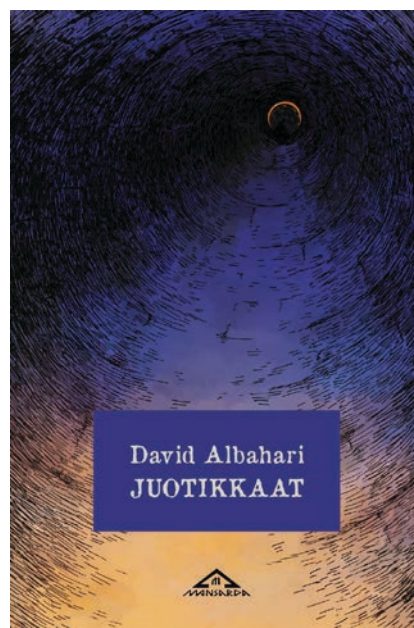


David Albahari (1948): Juotikkaat. 346 s. 18 €

Kosovon Pećissä (Peja) syntynyt David Albahari asuu Belgradin lähellä Zemunissa. Jugoslavian sotien aikana hän johti juutalaisten evakuoimista piiritetystä Sarajevosta. Vuonna 1994 hän muutti Kanadan Calgaryyn mutta palasi kymmenisen vuotta myöhemmin Serbiaan. Albaharin laajaan tuotantoon kuuluu parikymmentä kertomuskokoelmaa, viitisentoista romaania ja neljä esseekokoelmaa.

Albahari osallistui Lahden kirjailijakokoukseen 2007, kun *Syötti* ilmestyi suomeksi. Teos sai erinomaiset arvostelut. Parnassossa 3/2009 häneltä julkaistiin novelli ”Lahden hyppylimäki”. Juotikkaiden tapahtumat sijoittuvat 1990-luvun lopun Belgradiin, jossa yhä rehellisyyteen uskova kolumnisti joutuu todistamaan voimistuvaa nationalismia ja antisemitismia ja tahtomattaan auttamaan golemiin valmistamisessa viimeisenä keinona juutalaisyhteisön pelastamiseksi. Taustalla väijyvät myös länsimaiden uhkaukset pommituksista Serbian Kosovossa aikoman kansanmurhan estämiseksi.

Juotikkaat on yhtä aikaa pieniä arkisia havaintoja ja suuria historiallisia teemoja vakavanhumoristisesti yhdistävä romaani. Salaperäisen Margaretan Tonavan rannalla saamasta läimäytyksestä käynnistyvä, ystävän kanssa marihuanansavussa pohdittu arvoitus alkaa saada dekkarimaisia piirteitä kabballistiikan, salaliittojen ja murhan ilmestyessä kuvaan. Kirjailija ei petä tyyliinsä ystäviä. Teoksen nimi johtuu siitä, että juotikkaiden kerääminen oli 1700-luvulla juutalaisten yksinoikeus. - Kari Klemelä



Graafinen suunnittelu ja kuva: Ida Guev



42 VUOTTA TEOKSEN ILMESTYMISEN JÄLKEEN

Drago Jančar

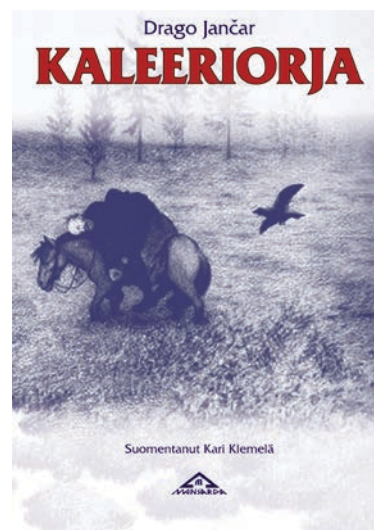
On outo yhteensattuma, että *Kaleeriorja* ilmestyy juuri tänä kummallisena aikana ensin ranskaksi ja heti sen jälkeen suomeksi. Ranskassa kirjan julkaiseminen viivästyi vuosia ja sitten se ilmestyi maaliskuun alussa, juuri kun uutiset tästä surkeasta viruksesta alkoivat levitä. Myös Kari Klemelä valmisteli jo muutamia vuosia *Kaleeriorjan* suomentamista ja julkaisemista Mansardassa, ja jälleen kävi niin että teos päättyy suomalaisten lukijoiden keskuuteen juuri silloin, kun tämän monella tavalla elämäämme vaikuttaneen surkean pandemian toinen aalto on käynnissä.

Miksi outo yhteensattuma? Siksi, että romaanin tapahtumat sijoittuvat 1600-luvulle aikaan, jolloin riehui rutto. Jo romaanin ensi sivuilla lukija saa tietää, että maassa on ”ruttokomissareja”, ja pitkin Eurooppaa sijoittuvien seikkailujen jälkeen päädytään viimein vielä karanteeniin.

Meille tapahtuu kummallisia asioita. Romaanin, jossa sankarini Johann Ott pakenee inkvisitiota ja ruttoa, kirjoitin varsin nuorena. Silloin ajattelin, että tällaisia asioita tapahtuu vain kirjallisuudessa ja historiateoksissa. Nyt näemme kaikkea samaa ympärillämme. Johann Ottin *déjà vu*.

Silloinkaan ei ollut kysymys vain historiasta, vaan ajattelin ennen muuta ihmisen voimakasta tahtoa selviytyä vaikeimmissakin oloissa. Kirjan sankari voittaa henkisesti ja fyysisesti lujuuksellaan väkivaltaisen inkvisition ja kapinoin inhottavaa epidemiaa ja ruttoa vastaan, ruttoa, joka on säilyttänyt ihmiset ja ravisuttanut Eurooppaa perustuksiansa myöten. En ajatellut kirjoittavani historiallista romaania, vaan historia oli vain käyttökelpoinen ja maalauksellinen kulissi tarinalle, joka kertoo ihmisen olemassaolon peruskysymyksistä. Halusin kirjoittaa ihmisen eksistentiaalisista lähtökohdista ja yksilöstä, joka tunkeutuu kaoottisen ja vaarallisen maailman lävitse, oikeastaan – tyylin ja sanoman kannalta – nykymaailmassa eikä niinkään historiallisessa romaanissa.

Kaleeriorjan julkaiseminen samana vuonna Ranskassa ja Suomessa nimenomaan vahvistaa, että ”historiallinen” romaani voi olla ajankohtainen, ei vain ihmisten kimppuun hyökkäävän piilevän viruksen takia, vaan myös levottomuuden, joka saa valtaansa kokonaisia yhteisöjä ja ihmiset osoittamaan mieltä ja hakkaamaan toisiaan kaduilla. Ihminen kulkee jälleen jonkin epäselvän ja kaoottisen aikakauden halki. Se näyttää pimeältä. Vaikka... jotain optimismia sankarissani – ja kirjailijassa – on kirjan lopussa yhä jäljellä. Ennen sairastumistaan hän nimittäin suojautuu yrteillä, valkosipulilla ja – viinillä. Kirjan viimeisessä lauseessa hän sanoo epätoivoisen elinvoimaisella tavallaan: ”*Aamulla pääni on selvä ja nämä kirottu unet ovat loppuneet.*”



Graafinen suunnittelu: Keijo Halttunen.
Kuva: Theodor Kittelsen





TALVIUINTIA JA MEDITOINTIA AVANNOSSA

Ville Juurikkala

Suomalaiset harrastavat avannossa käymistä, kehonsa ja mielensä virkistykseksi. Sängen lukuisasti myös talviuintia. Moni on menestyksellisesti osallistunut sitten MM-tason kisoihin, myös Sloveniassa. Sinäkin.

Sinä Ville päätit osallistua tapahtumaan, innostiko joku?

-Joo Peter Ramm-Schmidt Porvoon talviuimareista innosti. Mulla oli sitä ennen tapana meditoida avannossa. En käytännössä uinut lainkaan, mutta saatoin vain istua paikallani 5-10 minuuttia kerralla.

-Peter näki minut avannossa meditoimassa, tuli sanomaan että "Ville sinä kun viihdyt noin hyvin siellä avantovedessä niin haluaisitko lähteä mukaan MM-kisoihin?"

Hetken mietittyäni päätin että "Tottakai, se kuulostaa hauskalta!"

-Kyselin sitten vähän, että minkä tyyppisen kilpailut ne on. Peter sanoi, että hyvin monipuoliset. Useimmat uivat lyhintä matkaa (25m), mutta pitkiä matkoja löytyy aina 100m-1000m välillä.

-Päätin, että kun kerran olen lähdössä niin samantien voisin uida jonkun pidemmistä matkoista. Oma filistuntuma sanoi, että 200m voisi olla realistisin. 100m olisi varmasti todella helppo. Mutta 450m menisi luultavasti liian pitkäksi ensikertalaisella.



Kuva: Ville_Juurikkala_by_Jani_Vuorialho

-Kisoihin oli vielä 6 viikkoa aikaa, mutta kaikki kisajärjestäjät vaativat, että kaikilla pidemmillä matkoilla tulee toimittaa etukäteen todistus siitä, että kyseinen henkilö on pystynyt uimaan tämän matkan.





Harjoitteluun oli siis noin 3 viikkoa aikaa. Peter lupasi tulla valmentamajakseni.

-Ensimmäisellä uintikerralla pystyin uimaan noin 100m, joten filistuntumani oli ollut oikeassa. Se olisi ollut huono tavoite kisoihin kun se onnistui ilman harjoitteluakin. 200m tuntui juuri sopivan realistiselta tavoitteelta kun aikaa harjoittelulle oli noin 3 viikkoa.

-Ja kyllähän se onnistui vaikka töitä se vaati. Uiminen vedessä on aina minulle huomattavasti haastavampaa kuin meditoiminen. Tämä tosin voi johtua siitäkin, että harrastan liikuntaa ylipäättään aivan liian vähän (noin 15 minuuttia päivässä). Meditoimista sen sijaan harjoitan avannon lisäksi noin 30-90 minuuttia päivittäin.

Jäitkö koukuun?

-Joo. Joka päivä pitää päästää kylmään veteen. Tänä vuonna tosin olen keksinyt sellaisen, että kiireisinä päivinä voin uimisen sijaan kävellä paljain jaloin lumisessa/jäisessä maassa. Se antaa saman tyyppistä kokemusta kuin uiminen

Tänä syksynä olin Lapissa vaeltamassa ja kävelin paljain jaloin tuntureilla muutaman plus asteen lämmössä noin 4-5 tuntia.

Sekin antoi hyvin saman tyyppistä kokemusta kuin mitä talviuiminen antaa.

-Nyt kun on elämäntilanne, jossa minulla on paljon töitä ja 3 pientä lasta niin pitää välillä käyttää hieman luovuutta sen käytön suhteen. Viime vuonna huomasin, että avantouiminen vei melko paljon aikaa kun kävin joka päivä. Niin nyt kun olen joinain päivinä tehnyt tuota paljasjalkakävelyä jäisessä maassa niin siitä saa samantyyppistä kokemusta.

Oliko kokemus odotustesi mukainen?

-Ei ollut varsinaisesti selkeitä odotuksia. Tapahtuma oli kyllä yllättävän monipuolinen. Uimareita oli kaikenlaisia. Oli ihan ammattilaisen näköisiä, jotka uivat hurjaa vauhtia ja sitten sellasia kuin minä, jotka olivat tulleet paikalle pelkässä villamyssyssä ja tavoitteena lähinnä se, että pääsee maaliin.

200m matkalla olin tosin ainoa, jolla oli villamyssy päässä. Tuollaisilla pidemmillä matkoilla muut olivat ammattimaisemmin varustautuneita.

Mutta kaikki meni loistavasti. Pääsin maaliin, enkä tullut edes viimeisenä. Vaikka tosin tulin maaliin aivan viimeisten joukossa - 1 sekunti ennen viimeistä uimaria.

Mikä oli parasta ja mikä pahinta?

-Uiminen Sloveniassa oli pelkkää nautintoa. Vesi oli noin 4-asteista. Kun olin treenannut Suomessa 0,5-asteisessa vedessä, tuo 4-asteinen vesi oli kuin linnunmaitoa.

Pahinta oli vaan juuri se treenaaminen Suomessa. Vaikka olin tottunut olemaan pitkiä aikoja paikallaan vedessä, uiminen oli haastavampaa.





Miten kisan järjestelyt sujuivat kisaajan näkökulmasta?

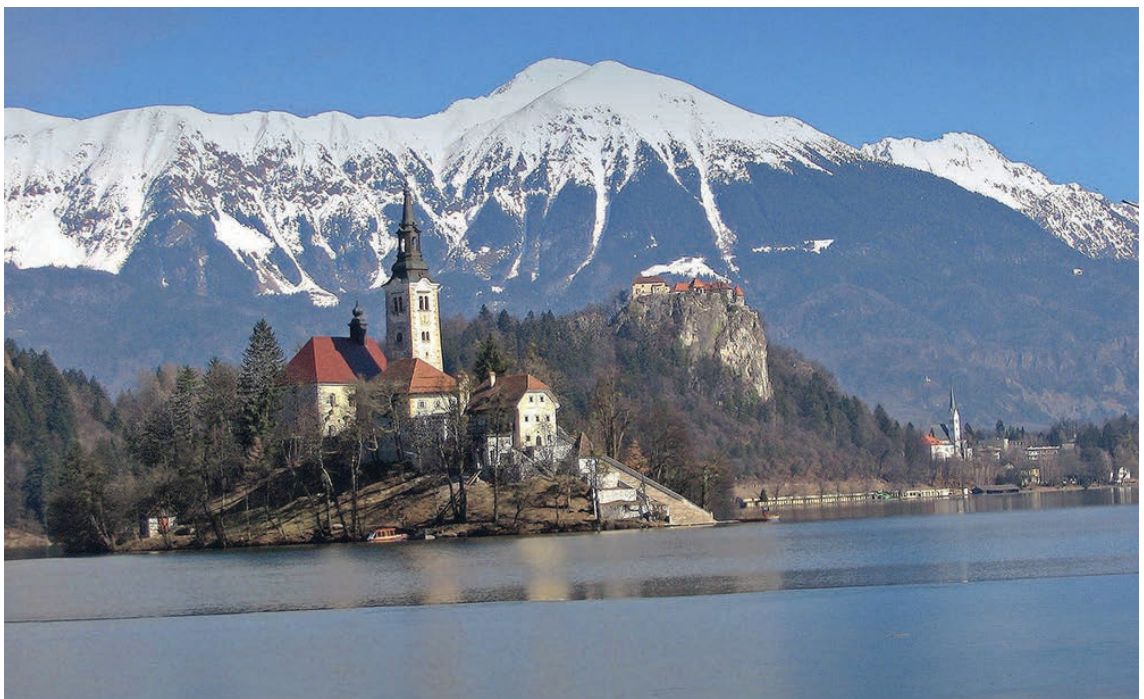
-Tosi hyvin.

Olet valokuvaaja, visualisoija, miten Slovenia ja kisatapahtumat sinua puhuttelivat?

-Siellä on mielettömän kaunista.

Suosittelko muillekin, jos vielä käyt talvivedessä (ilmasto muuttuu, mutta viileää on...)?

-Suosittelen paljon. Ja erityisesti suosittelen, että uimisen lisäksi avannossa kannattaa myös meditoida välillä.





SLOVENIA-SEURAN LUKUPIIRI: Nämä OLEMME NELJÄN VUODEN AIKANA LUKENEET

Lena Björklund

Slovenia-seuran lukupiiri on nyt kokoontunut neljä vuotta. Vuonna 2016, jolloin lukupiiri alkoi, ja seuraavana vuonna luimme nämä:

Sergej Verčen dekkarin Hautajaisilveily.

Pajtim Statovcin Kissani Jugoslavia.

Jani Saxellin Sotilasrajan unet.

Anja Portinin Sarajevon kirjat.

Ales Debeljakin Kaupunki ja lapsi.

Draco Jančarin Sinä yönä näin hänet.

Branimir Scepanovicin Suu täynnä multaa.

Pajtim Statovcin Tiranan sydän.

Ivo Andricin Drina-joen silta.

Miljenko Jergovicin Sarajevolainen Marlboro.

Samaan lukupiiritapaamiseen luimme nuorena kuolleen slovenialaisen runoilijan **Srecko Kosovelin** tekstejä täältä: <http://www.kolumbus.fi/kari.klemela/Kosovel.htm>

Vilmos Kondorin Budapestin synnit.

Edmund de Waalin Jänis jolla on meripihkanväriset silmät.

Peter Englundin Kirjeitä nollapisteestä.

VUOSI 2018 ALKOI HERKULLISESTI

Vuoden 2018 lukupiirin ensimmäinen tapaaminen valloitti meidät kaikki. Emäntämme pöytä oli koreana kuin konditoriassa ja kahvejakin joimme kahdenlaista: suomalaista ja slovenialaista. Käsittelimämme kirja oli Eero Balkin ja Tapani Kärkkäisen hurmaava Kadonnutta kahvilaa etsimässä. Siinä käydään hyvin kiinnostavasti läpi vanhaa ja hiukan uudempaa kahvilakulttuuria Jotkut tuoreilta tuntuvat erinomaiset tekstit on kirjoitettu jo ennen toista maailmansotaa.

Jatkoimme näillä:

Dubravka Ugresicin Kiputilahallitus.

Maja Novakin Murha aluevesillä.

Jaan Krossin Paikallaanlento. Ullo Paerandin romaani. Tällä teoksella kunnioitimme Viron itsenäisyyden juhlintaa.

Predrag Matvejevicin Välimeren breviaario.

VUONNA 2019 EHDIMME LUKEA NÄMÄ:

Attila Csernokin Katkennut silta. Unkarin unohdettu historia.





Slavenka Drakulicin Cafe Europa. Tätä 1990-luvulla ilmestynyttä, terävästi Euroopan muu-
tosta kuvaavaa kirjaa ei ole suomennettu. Siksi kaksi lukupiirin jäsentä luki sen ruotsiksi ikään
kuin lukupiirin lukuun ja raportoi siitä.

Olli Jalosen 14 solmua Greenwichiin.

Sally Salmisen jo 1930-luvulla kirjoittama romaani Katrina, nousi uuden kiinnostuksen koh-
teeksi, kun Juha Hurme suomensi sen. Lukupiiriläiset lukivat sen lokakuussa 2019.

Rene Nybergin Viimeinen juna Moskovaan.

Olimme suunnitelleet ajoissa valmiiksi koko 2020 kevätkauden, mutta se katkesi koronaan.
Siitä on kerrottu jo kesäkuun Tiedotteessa, joten tässä tietoa, miten vuosi kaikkina on
edennyt:

Ennen koronaa ehdimme lukea **Elina Sanan** Isän sota ja Pajtim Statovcin Bollan. Niitä piti
seurata kahtena viime vuotena Nobelin kirjallisuuspalkinnon saaneiden **Olga Tokarczukin**
ja **Peter Handken** teokset. Ja seurasivatkin, mutta ei ihan alkuperäisten sunnitelmiemme
mukaan.

Vuoden 2018 Nobelin kirjallisuuspalkinnon saaneelta Olga Tokarczukilta jotkut lukivat ro-
maanin Vaeltajat, jotkut romaanin Alku ja muut ajat, joku luki ruotsiksi tuolloin vielä suomen-
tamatonta Styr din plog över de dödas ben. Nyt se on ilmestynyt myös suomeksi kaikkien
Tokarczukin romaanien maanmainiolta suomentajalta Tapani Kärkkäiseltä: Aja aurasi vaina-
jain luitten yli.

PETER HANDKEN SUOMENTAJA VIERAILI

Vuoden 2019 Nobelin kirjallisuuspalkinnon saaneelta Peter Handkelta kuka luki mitäkin. Jot-
kut lukivat Handken slovenialaissukuisen äidin elämästä kertovan Riisuttu epäonni. Alkuteos
ilmestyi jo 1972, suomennos tuli 2003.

Toiset lukivat tuoreempaa Handkea, esimerkiksi Moravalaisen yön, joka ilmestyi alkuperäi-
sellä kielellä 2008 tai kirjan Intohimoisesta sienestäjästä, joka ilmestyi alkuperäisellä kielellä
2013. Tai Hedelmävarkaan, joka on Handken uusi teos vuodelta 2017.

Suomalainen kustantamo Lurra editions on julkaissut suurimman osan Handken suomenne-
tuista teoksista. Kustantaja ja kääntäjä Arja Rinnekangas vieraili lukupiirissä sen käsitellessä
Peter Handken teoksia.

Olga Tokarczukin suomentaja Tapani Kärkkäinen ei niin kuin Arja Rinnekangaskaan keväällä
päässyt lukupiiriin koronan vuoksi. Syksyksi Kärkkäiselle ei onnistuttu saamaan uutta päi-
vämäärää sovittua. Viisi lukupiirin jäsentä meni sen sijaan kuuntelemaan häntä Helsingin
Jätkäsaaren Itämerentalolle, missä hän marraskuun alussa piti valloittavan luennon Tokarczu-
kista ja tämän kirjallisuudesta.





EUROOPAN PAREMPI TUNTEMUS TÄHTÄIMESSÄ

Lukupiirissä valitaan luettavaksi suomennettuja teoksia. Se ei kuitenkaan estää ketään lukemasta kiinnostavia kirjoja myös muilla kielellä ja kertomasta niistä lukupiiriläisille. Aika usein on havaittu, että jokin kiinnostava kirja on kirjastossa ruotsiksi muttei suomeksi. Meitä on lukupiirissä kolme henkilöä, jotka aika ajoin silloin lukevat tällaisia kirjoja ja raportoivat niiden sisällöstä.

Jossain vaiheessa, ehkä jo pari vuotta sitten, huomasimme, että pyrkimyksemme lukea



kiinnostavia faktakirjoja tai romaaneja, joissa Slovenia olisi jotenkin läsnä, ei ole kovin helppo juttu. Sellaisten tarjonta suomeksi on aika rajattu.

Päätimme siksi hypätä yli maan rajojen ja etsiä entisen Jugoslavian aluetta koskevaa kiinnostavaa suomenkielistä kirjallisuutta. Siinäkin tuli aika pian raja vastaan. Nykyään meille on hahmottunut rajaukseksi Eurooppa, sen maat ja alueet, ja siinä jonkinlaisena näkökulmana historia tai Euroopan analyttinen ja kiinnostava käsittely. Eikä missään nimessä vain tietokirjoja vaan hyvin tervetulleesti romaanina.

Aina välillä kaipaamme jotain oikein hyvää rakkausromaania, mutta sellaisista on puutetta!

SEURALLE RAKENTUU PIKKU HILJAA KIRJASTO

Slovenia-seuran hallitus päätti seuran syyskokouksessa 2020, että lukupiiri alkaa ostaa yhden kappaleen sitä kirjaa, jota se kunakin kuukautena lukee. Näin seuralle karttuu jäsenille lainattavia kirjoja. Tällä hetkellä tähän kirjastoon kuuluu vain Olga Tokarczukin Aja aurasi vainajain luitten yli ja Peter Handken Hedelmävaras.

Ei pidä antaa Tokarczukin romaanin nimen pelästyttää. Kirja on tavallaan dekkari, maaginen Tokarczukille ominaisella tavalla, humoristinenkin ja erotiikkaakin siinä on. Ja paljon hyvin persoonallisia ihmisiä.





SLOVENIA-SEURA PERUSTI PIENEN KIRJASTON

Lena Björklund

Tässä Syystiedotteessa on kirjoitus jo neljä vuotta hyvin ja antoisasti toimineesta seuran lukupiiristä. Siitä selviää mitä kirjoja on vuosien mittaan luettu. Ne on yleensä hankittu kirjastosta.

Seuran tämän vuoden Syyskokouksessa kuitenkin päätettiin, että tästä lähin ostamme aina yhden kappaleen sitä kirjaa, joka kussakin kuussa on lukupiirissä luettu. Se tekee 7-8 kirjaa vuodessa. Kesällä lukupiiri ei kokoonnu eikä aina enää toukokuussakaan ja joskus myös joulukuu jää väliin.

Mutta kun me tapaamme, me todella keskustelemme kirjoista!

Marraskuussa tavatessamme ilmeni, että jotkut ovat silloin tällöin löytäneet lukuvuorossa olevan kirjan divarista, kun ovat väsyneet odottamaan sitä kirjastosta. Nämä kirjat saatiin nyt lahjoituksena seuran kirjastoon ja muutama uusi hankittiin.

Koossa on nyt 9 kirjaa lainattavaksi:

- Pajtim Statovcin Kissani Jugoslavia. Otava 2014.
- Predrag Matvejevicin Tuntematon Venetsia. Mansarda 2015. Suomennos Kari Klemelä.
- Dubravka Ugresicin Kiputilahallitus. Like 2007. Suomennos Kari Klemelä.
- Marsipaania - Slovenialaista nykyrunoutta. Mansarda 2009. Suom. & toim. Kari Klemelä ja Jouni Inkala.
- Peter Handken Hedelmävaras. Lurra editions 2020. Suomennos Arja Rinnekangas.
- Olga Tokarczukin Aja aurasi vainajain luitten yli. Otava 2020. Suomennos Tapani Kärkkäinen.
- Kai Aareleidin Korttitalo. S&S 2018. Suomennos Outi Hytönen.
- Tuija Saarisen Pannu kuumana – suomalaisia kahvihetkiä. SKS 2011.

Luimme Tuija Saarisen Pannu kuumana -kirjan marraskuun lukupiirissä tänä vuonna kuin sesongin päätteeksi ja salonkiemäntämme Helena Leinonen oli kattanut pöydän oikein ko-reaksi. Itse tehtyjä herkkuja oli sen neljää sorttia kahvin kanssa nautiskella. Istuimme pitkään yhdessä ja kerroimme hänen toivomuksestaan jokainen myös jouluperinteistämme.

Ken haluaa lainata lukupiirin kirjoja, voi ottaa yhteyden Helena Leinoseen:

helena.leinonen.marianne@gmail.com

Hänellä on kirjat.

Itse asiasta ja kirjoista voi kysyä myös allekirjoittaneelta:

bjorklundlena@gmail.com

Mutta minulla ei ole kotonani näitä kirjoja.





SENSOTRA -AISTIYMPÄRISTÖTUTKIMUKSIA SLOVEENIKSI

Sandi Abram ja Blaž Bajič

Slovenia-Seuran tiedotteessa Kesä 2019 kerrottiin kaupunkien aistiympäristötutkimuksesta, SENSOTRA, jota tehtiin Turussa, Ljubljanassa ja Brightonissa. Nyt tutkimuksen tuloksista sekä muista aiheista sivunneiden lähes 20 tutkijan kirjoituksista on koottu kokoomateos, jonka Ljubljanan yliopisto julkaisee sloveeniksi loppuvuonna 2020. Kirjan ovat koostaneet Sandi Abram, Blaž Bajič ja Rajko Muršič.

The edited volume collection *Občutki mest: antropologija, umetnost, čutne transformacije* or, in English, *Senses of Cities: Anthropology, Art, Sensual Transformations*, to be published by the Department of Ethnology and Cultural Anthropology at the University of Ljubljana at the end of 2020.

It introduces and reflects upon some recent research approaches to historical changes in everyday life, sensory perception and memory in urban environments. It was written as a part of the international research project "SENSOTRA - Sensory Transformations and Transgenerational Environmental Relations in Europe between 1950 and 2020". This study is funded by European Research Council (ERC AdG 694893). The project took place in Ljubljana, Slovenia, Turku, Finland and Brighton, United Kingdom.

Moreover, the volume contains contributions by authors who did not participate in the project, but who nevertheless deal with relevant topics. The disciplines from which the writers of the collection derive reflects the multidisciplinary character of the SENSOTRA project and include ethnology and cultural anthropology, historiography, heritology, ethnomusicology, cultural studies and various fields of art. In short, the central aim of *Senses of Cities* is to illuminate the development of so-called sensory environmental relations in the period from the end of World War II to the present day.

According to the contributions, sensory perceptions in cities have undergone many changes since the 1950s, dictated both by social change and technological innovation. This is exactly what the SENSOTRA project was about, namely that people of different generations experience "their" city in different ways. Thus, in many cases, the comparison of experiences related to a specific place between generations proved to be crucial. Similarly, artists tend to sense the urban environment with a unique sensibility.

SENSE OF MASS TOURISM IN LJUBLJANA AND TURKU

The sensory memories of the research participants in Ljubljana touched on various aspects of socialist modernization, while observing today's perceptions in Ljubljana often focuses on the consequences of mass tourism. Something similar was noted by research colleagues in Turku, especially for the area along the Aura River. On the other hand, Brighton, in the eyes of the majority of walkers involved in the SENSOTRA project, has emerged as a city friendly to the various sexual and gender minorities. As mentioned, however, the *Senses of Cities* volume does not present only the work done in the SENSOTRA project, but the writers of the book tackle also sensory transformations of public spaces in Skopje (North Macedonia), deal





with the potentials of “hidden” public art in Monfalcone (Italy), and with (re)presentations of hygge in Copenhagen (Denmark).

Although all the contributions that make up the Senses of Cities address the senses in a certain way, they can by no means be defined as only such. They are much more. The reason is simple: they present the senses in specific social and historical contexts. And this is the quality that characterises individual contributions, their juxtaposition, and the collection as a whole.



Kuva: Sandi Abram, yhdistetty 1950- ja 2010-lukujen Ljubljanaa.

PS. Slovenia-Seuran tiedote Kesä 2019, ss. 14-15: kerrotaan tästä, mm. Turussa tehdystä haastattelututkimuksesta, jossa kartoitettiin jo 1950-luvulla syntyneiden, että nuorempien kokemuksia aistiympäristöstä ja verrattiin, onko digitalisaatio kenties vaikuttanut nuorempien ikäpolvien kokemuksiin. -SENSOTRA- researchers from Ljubljana, Turku and Brighton are looking, what we sense and remember of our living environment. Has digitalism changed the way of feeling with younger people- (H.P.)





Kooste: Helena Päätaló

Slovenian kuusipuu joulupuuksi Vatikaaniin

Slovenian Kočevjesta oleva kuusipuu pystytetään joulupuuksi Vatikaanin Pietarin aukiolla joulukuussa. Se koristellaan perinteisillä käsintehdyillä koristeilla.

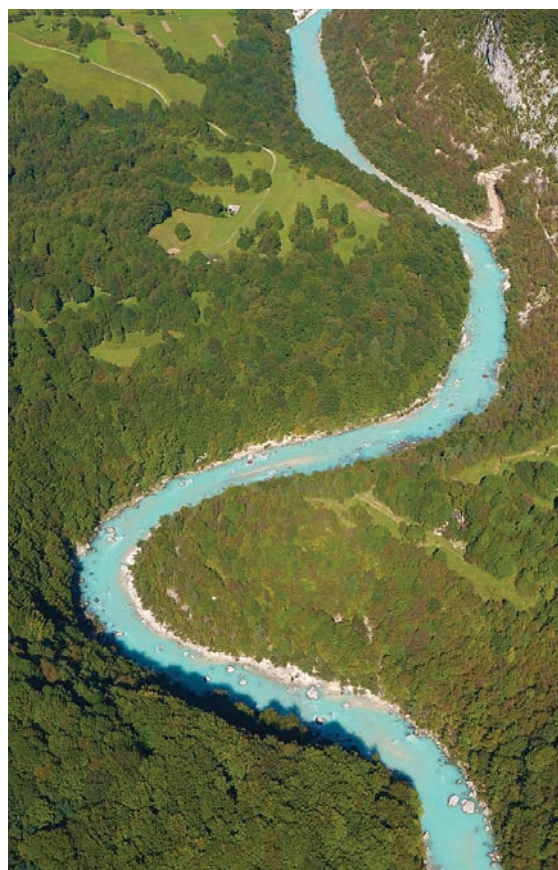
<https://www.gov.si/en/news/2020-11-27-slovenian-christmas-tree-to-decorate-the-vatican/>

.....

Soča-joen ympäristön kauniit maisemat ja turkoosi vesi ja ja historiallisten tapahtumien näyttämö puhuttelevat matkajia. Näitä alueita kuvataan laajalti marraskuussa ilmestyneessä saksalaislehdessä GEO Saison.

Kobaridin alueella käytiin 1. Maailmansodan rajataisteluja. Kaupunginmuseossa on hieno näyttely ja taistelulinjoilla voi kävellä reiteillä. Sočan varrella ovat myös Bovec, kuuluisa näköalapaikka Most na Soci, Tolmin sekä etelässä Nova Gorica.

<https://www.gov.si/en/news/2020-11-04-two-gems-from-the-posocje-region/>



Valokuvat: Matevž Lenarčič





Walk of Peace voittoisa projekti

Samalle Sočan alueelle sijoittuvaa, alueen traagistakin ja sotaisaa historiaa, mutta myös läheistä raja-yhteistyötä Slovenian ja Italian välillä valottava matkailuhanke - Walk of Peace-puolestaan voitti eurooppalaisten Interreg-projektien kisassa. Se on myös luonut yhteistyötä muiden maiden edustajiin.

<https://www.gov.si/en/news/2020-10-21-walk-of-peace-selected-the-best-european-project-of-the-year/>

Kohdetta esittelevä slovenialaissivu - <http://www.potmiru.si/eng/>

....

Ja vielä lisää. Kaupunkeja 4 kategoriassa

Saksankielen erityislehti, joka esittelee mm. maailmanperintöä, luontoa ja kulttuuria, listasi äskettäin historiallisia slovenialaiskaupunkeja mm. muurien, perinnekeksitöiden tai "viinituoksien" mukaan.

Das Erbe Unserer Welt is a specialist magazine in the German-language, delivered to 70,000 National Geographic subscribers, which primarily presents world heritage, nature, culture, gastronomy, and wellness.

<https://www.gov.si/en/news/2020-11-27-historic-towns-of-slovenia-presented-in-the-supplement-to-the-german-national-geographic/>



Slovenia-Seuran tiedotteen ovat tehneet:

- Aineiston kokoaminen: Helena Päätaalo
- Julkaisun ulkoasu ja taitto: Andreja Valtanen
- Etusivun kuva: kaupunki Kranj, Pavel Rakovec

Joulukuu 2020